

RESOLUCIÓ del procediment sancionador núm. PS 40/2017, referent al CAP Sant Martí, de l'Institut Català de la Salut**Antecedents**

1.- En data 10/05/2017 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava denúncia contra el CAP Sant Martí, de l'Institut Català de la Salut (ICS), amb motiu d'un presumpte incompliment de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

En concret, la persona denunciant exposava que en data 9/05/2017 havia rebut al seu domicili per correu postal un escrit remès pel CAP Sant Martí, corresponent al formulari de sol·licitud de derivació efectuada en data 25/04/2017 per la seva metgessa de família al metge dermatòleg del CAP Il Poble Nou, de Barcelona. El motiu de la denúncia consistia en què en el revers d'aquest formulari, figurava imprès un altre formulari de sol·licitud de derivació expedit en data 24/04/2017 des del mateix CAP, corresponent però a un altre usuari del CAP, el qual contenia diverses dades de salut d'aquest pacient a les quals havia tingut accés la persona aquí denunciant. La persona denunciant aportava diversa documentació relativa als fets denunciats.

2.- L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 151/2017), d'acord amb l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (en endavant, LPAC), per tal de determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants concurrents en uns i altres.

En data 31/05/2017 l'Autoritat va sol·licitar a la persona denunciant que aportés el document en què hi figurarien dades d'una altra persona pacient de l'ICS, i al que es referia la denúncia.

3.- Per mitjà d'ofici de data 18/07/2017 es va requerir a l'ICS per tal que informés sobre les circumstàncies en què personal del CAP Sant Martí, en data indeterminada però en tot cas propera al 09/05/2017, havia imprès el formulari de derivació que envià per correu postal a la persona denunciant, amb el revers on figura informació referent a la sol·licitud de derivació d'un altre pacient i usuari del CAP indicat. També se li requerí perquè informés sobre el sistema de tramesa de documentació mèdica als usuaris del CAP Sant Martí, en particular sobre les sol·licituds de derivació, indicant, entre d'altra informació, quines són les mesures de control i seguretat adoptades per tal d'evitar que en el document imprès hi figurin dades que no procedeixen. I finalment se li demanà que informés sobre si les persones encarregades d'efectuar les trameses de documentació mèdica havien rebut formació adreçada a garantir la seguretat de les dades personals.

L'ICS va respondre l'anterior requeriment a través d'escrit de data 08/08/2017, pel qual s'exposava, entre d'altres, el següent:

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

“1. En relació a les circumstàncies per les quals es va traspaperar la documentació: normalment som molt curosos a l'hora de tramitar la documentació clínica dels pacients, coneixen correctament la Llei de Seguretat de dades i les apliquen diàriament, per tant va ser un error humà.

2. El circuit habitual és per carta i si hi ha autoritzat e-consulta, per mail. En aquest cas, el document imprès es va enganxar per error amb el d'altra pacient.”

Les persones que fan la tramesa de la documentació coneixen correctament la Llei LOPD 15/1999, i l'apliquen diàriament per garantir la seguretat de les dades personals dels nostres pacients.

Assumim la nostra responsabilitat i li demanem disculpes per l'error en aquest cas (...).”

4.- També en el marc de la informació prèvia es va comprovar que l'ICS és responsable del “fitxer de pacients de la divisió d'atenció primària de l'Institut Català de la Salut”, que té com a finalitat “garantir el registre i seguiment del tractament mèdic sanitari, sociosanitari i social que els centres donen a les seves persones usuàries, pacients o residents”, i el qual es troba inscrit al Registre de Protecció de Dades de Catalunya, dependent d'aquesta Autoritat.

5.- En data 07/11/2017 la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar procediment sancionador contra l'ICS per una presumpta infracció greu prevista a l'article 44.3.d) en relació amb l'article 10, ambdós de la LOPD. Així mateix, va nomenar persona instructora de l'expedient a la funcionària de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, Sra. (...). Aquest acord d'iniciació es va notificar a l'entitat imputada el 10/11/2017.

En l'acord d'iniciació es concedia a l'ICS un termini de deu dies hàbils comptadors a partir del dia següent de la notificació per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per a la defensa dels seus interessos.

Aquest termini s'ha superat sense que s'hagin formulat al·legacions.

Del conjunt de les actuacions practicades en aquest procediment es consideren acreditats els fets que seguidament es detallen com a fets provats.

Fets Provats

En data 09/05/2017 la persona aquí denunciada, usuària del CAP Sant Martí de Barcelona, pertanyent a l'ICS, va rebre al seu domicili per correu postal un document remès per aquest CAP, corresponent al formulari de sol·licitud de derivació efectuada en data 25/04/2017 per la seva metgessa de família al metge dermatòleg del CAP El Poble Nou, de Barcelona. En el revers d'aquest formulari figurava imprès un altre formulari de sol·licitud de derivació expedit en data 24/04/2017 des del mateix CAP, corresponent però a un altre usuari, de qui hi figuraven diverses dades de salut, a les quals hi va tenir accés la persona aquí denunciada.

Fonaments de Dret

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

1.- És d'aplicació al present procediment el previst a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (en endavant, LPAC); així com al Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, segons el previst a la DT 2^a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2.- De conformitat amb l'article 64.2.f) de la LPAC, i d'acord amb el que s'indicava en l'acord d'iniciació del present procediment, escau dictar la present resolució sense necessitat de formular prèviament la proposta de resolució, atès que l'entitat imputada no ha formulat al·legacions dins del període atorgat a tal efecte en la notificació de l'acord d'iniciació, el qual contenia un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada.

3.- En relació als fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius a l'enviament a una usuària d'un CAP d'un formulari amb dades de salut d'una altra usuària, en la fase d'informació prèvia que precedí aquest procediment, l'ICS va admetre els fets, els quals s'haurien comès a conseqüència d'un error en l'enviament de la documentació.

Aquesta qüestió relativa a la concurrència d'un error en la comissió dels fets imputats cal reconduir-la al principi de culpabilitat. Sobre això, aquesta Autoritat ha recordat en diverses resolucions (per totes, la resolució del procediment sancionador núm. 52/2012 –disponible al web www.apd.cat–) la doctrina jurisprudencial sobre el principi de culpabilitat, tant del Tribunal Suprem, com del Tribunal Constitucional. D'acord amb aquesta doctrina, la potestat sancionadora de l'Administració, en tant que manifestació del "ius puniendi" de l'Estat, es regeix pels principis del dret penal, i un dels seus principis és el de culpabilitat, incompatible amb un règim de responsabilitat objectiva sense culpa.

En aquest sentit, el Tribunal Suprem en diverses sentències, per totes les de 16 i 22/04/1991, considera que d'aquest element de culpabilitat es desprèn que l'acció o omissió qualificada com a infracció sancionable administrativament, ha de ser en tot cas, imputable al seu autor, per dol o imprudència, negligència o ignorància inexcusable. També l'Audiència Nacional, en la Sentència de 29/06/2001, precisament en matèria de protecció de dades de caràcter personal, ha declarat que per apreciar aquest element de culpabilitat "*basta la simple negligència o incumplimiento de los deberes que la Ley impone a las personas responsables de ficheros o del tratamiento de datos de extremar diligencia...*".

També resulta d'interès la SAN de 08/10/2003, que explicita el següent:

"Por tanto, en contra de lo ordenado en el art. 11.1 de la Ley 15/1999, de 13 de diciembre de Protección de Datos de Carácter Personal, la entidad recurrente, comunicó a un tercero datos de carácter personal sin el consentimiento del afectado, sin concurrir las causas establecidas en apartado 2 de dicho artículo para que no se precise del consentimiento, y sin que su conducta se encuentre amparada en el art. 12 de la misma Ley.

SEXTO

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Por lo que afecta a la culpabilidad, ha de decirse que generalmente este tipo de conductas no tienen un componente doloso, y la mayoría de ellas se producen sin malicia o intencionalidad. Basta la simple negligencia o incumplimiento de los deberes que la Ley impone a las personas responsables de ficheros o del tratamiento de datos de extremar la diligencia para evitar, como en el caso que nos ocupa, un tratamiento de datos personales sin consentimiento de la persona afectada, lo que denota una falta evidente en la observancia de esos deberes que conculcan claramente los principios y garantías establecidas en la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre de Protección de Datos de Carácter Personal, concretamente el del consentimiento del afectado.”

Així mateix, la sentència del Tribunal Suprem de 25/01/2006, dictada també en l'àmbit de protecció de dades, es basa en la diligència exigible i estableix que la intencionalitat no constitueix un requisit necessari per tal que una conducta sigui considerada culpable.

Pel que fa al grau de diligència exigible, la SAN de 14/12/2006 declara: *“el Tribunal Supremo considera que existe imprudencia siempre que se desatiende un deber legal de cuidado, es decir, cuando el sujeto infractor no se comporta con la diligencia exigible. Y el grado de diligencia exigible habrá de determinarse en cada caso en atención a las circunstancias concurrentes, tales como el especial valor del bien jurídico protegido, la profesionalidad exigible al infractor, etc.”*

En definitiva, és necessari que en la conducta que s'imputa concorri l'element de la culpabilitat, però per tal que existeixi culpabilitat no és necessari que els fets s'hagin produït amb dol o intencionalitat, sinó que és suficient que hagi intervingut negligència o manca de diligència, com seria el supòsit aquí analitzat. I val a dir que el deure de diligència és màxim quan es fan activitats que afecten drets fonamentals, com és el dret a la protecció de dades de caràcter personal. Així ho ha declarat la Sentència de l'Audiència Nacional de 05/02/2014 (RC 366/2012) dictada en matèria de protecció de dades, que sosté que la condició de responsable de tractament de dades personals *“impone un deber especial de diligencia a la hora de llevar a cabo el uso o tratamiento de los datos personales o su cesión a terceros, en lo que atañe al cumplimiento de los deberes que la legislación sobre protección de datos establece para garantizar los derechos fundamentales y las libertades públicas de las personas físicas, y especialmente su honor e intimidad personal y familiar, cuya intensidad se encuentra potenciada por la relevancia de los bienes jurídicos protegidos por aquellas normas.”*

En base a la doctrina jurisprudencial exposada, es considera que concorre en l'ICS la manca de diligència exigible en la conducta indicada a l'apartat de fets provats, el que al seu torn comporta que li sigui imputable, a títol de culpa, la infracció que ja es qualificava en l'acord d'iniciació com a presumpta vulneració del deure de secret, davant la qual no s'han formulat al·legacions.

En efecte, en relació amb l'enviament de documentació a una persona usuària amb dades d'una altra persona, cal acudir a l'article 10 de la LOPD, el qual preveu el següent:

“d) La vulneració del deure de guardar secret sobre el tractament de les dades de caràcter personal al qual es refereix l'article 10 d'aquesta Llei.”

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Doncs bé, tal com s'indicava a l'acord d'iniciació, el fet descrit a l'apartat de fets provats és constitutiu de la infracció greu prevista a l'article 44.3.d) de la LOPD, que tipifica com a tal:

“d) La vulneració del deure de guardar secret sobre el tractament de les dades de caràcter personal al qual es refereix l'article 10 d'aquesta Llei.”

4.- L'article 21 de la Llei 32/2010, en consonància amb l'article 46 de la LOPD, preveu que quan les infraccions siguin comeses per una administració pública, la resolució que declari la comissió d'una infracció haurà d'establir les mesures que escau adoptar perquè cessin o es corregeixin els efectes de la infracció.

Els fets imputats corresponen a un fet puntual que va esgotar els seus efectes de manera immediata a la seva comissió, i que no formaria part d'una conducta habitual o sistemàtica del CAP Sant Martí, segons va manifestar l'ICS en la fase d'informació prèvia que va precedir el present procediment sancionador, en la qual va assenyalar que es tractà d'un supòsit puntual, fruit d'un error humà. És per això que no es considera procedent requerir l'adopció de cap mesura correctora.

Fent ús de les facultats que em confereixen l'article 15 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat de Catalunya,

RESOLC

Primer.- Declarar que l'Institut Català de la Salut ha comès una infracció greu prevista a l'article 44.3.d) en relació amb l'article 10, ambdós de la LOPD, sense que resulti necessari requerir mesures correctores per corregir els efectes de la infracció de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 4t.

Segon.- Notificar aquesta resolució a l'Institut Català de la Salut.

Tercer.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la LPAC o bé podeu interposar directament recurs contenciós administratiu davant els Jutjats del Contenciós Administratiu, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa. Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de la LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, (a la data de la signatura electrònica)